

[Morten Lange.]

udvidelse af fritidsområderne sker på en rationel og for den samlede danske befolkning rimelig måde.

De ting, som lovforslaget især beskæftiger sig med, og som vel især har været diskuteret igennem tiderne, er jo spørgsmålet om arealstørrelsen, og her lægger jeg med tilfredshed mærke til, at man har gjort det, som vi sagde forrige gang, vi snakkede areal- og lånelove, at man har skilt arealkravene fra de krav, som stilles i udlånsloven. Jeg mener, det er uhyre fornuftigt. De to ting har ikke noget som helst nødvendigt med hinanden at gøre. I og for sig er jeg ked af, at man stadig væk klynger sig til en arealgrænse; men når den bliver sat op til 100 ha og derudover med et par ompløjningsmuligheder, må jeg indrømme, at så er det en meget vag grænse. Det er nok fordi selve spørgsmålet om arealet nok er langt mindre vigtigt end det, jeg nævnte før om den fornuftige arrondering, et studium af bygningernes tilpasning og en fornuftig driftsplan for området. Det er langt mere det, man skal sikre sig som betingelse for en udvidelse eller en sammenlægning, men det er da meget muligt, at det kunne have været en fordel at have en arealgrænse som lå en smule lavere, fra hvilken man kunne dispensere ved god arrondering, ved godt bygningstilsvær, ved en fornuftig driftsplan og hvad der ellers var af argumenter. Men som sagt; arealkravet er for mig ikke en hovedpost. Det er en ting; som vi naturligvis skal se på i udvalget.

Jeg mener derimod, at de øvrige krav, som man har strammet administrativt igennem den senere tid, nok skulle have endnu et par tænder i stramning i forbindelse med denne lov. Det er afgørende vigtigt, at de landbrug, der kommer ud af de næste 10 års omgrupperinger af jorden, bliver driftsenheder, som har en fornuftig størrelse, fornuftig arrondering, og dette er nok en af hovedposterne.

Hvad angår udlånsloven, er jeg som sagt tilfreds med, at man skiller arealstørrelsen dér fra arealstørrelsen i loven om landbrugsejendomme; jeg finder, at det er fornuftigt at fortrinsstille brug på 35 ha eller derunder ved disse lån, og jeg kan også godt acceptere, at der er en liden dispensationsklausul, hvis jorden er ålt for sandet, men i hovedsagen forekommer det mig, at det er en særde-

les rimelig disposition. Jeg bemærker mig samtidig — og det er måske væsentligt — at de administrative foranstaltninger, som også finder sted ifølge denne lov, i virkeligheden er en ganske betydelig forenkling og samtidig formodentlig udbygning af de organer, som bliver styringsorganerne for en landbrugsplanlægning i Danmark. Det er sjovt, at man sådan skjuler denne vigtige funktion bag ved noget om lån, som om det var hovedfunktionen. Det forekommer mig — og jeg håber, det vil vise sig at være rigtigt — at det er styringsfunktionerne i forbindelse med landboreformen, som er langt de vigtigste, langt vigtigere end spørgsmålet om selve de ikke så forfærdelig kolossale lånemidler, man stiller til rådighed.

Jeg bemærker derudover med tilfredshed, at man ud fra de samme tanker, som indgik i et landbrugsreformforslag, jeg havde den glæde at fremsætte for folketinget sidste år, men som til gengæld glædede folketinget meget lidt, også har trukket ideen frem om, at investering i bygninger er en i fremtiden særdeles nødvendig investering. For mig har det længe været klart, at skal vi overhovedet arbejde med en landbrugsstøtte, så er det en støtte, der sikrer fornuftige investeringer i bygninger, som er uomgængelig nødvendig. Det er også ganske karakteristisk og på linje med det forslag, jeg dengang fremsatte, at midlerne hertil skal afbalanceres fra dispositionsfondens midler og altså ikke være en ny bevilling til yderligere landbrugsstøtte. Det er efter min opfattelse netop noget sådant, dispositionsfonden bør dække, og jeg kan altså tilslutte mig hovedrammen bag den idé, der nu er fremsat her som lovforslag.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er af væsentlig betydning, at man samtidig med denne lånevirkksomhed til byggeinvesteringer sørger for, at der sker en brugbar standardisering af byggeriet. Der er brug for en udstrakt forsøgsvirksomhed i spørgsmålet om effektiv økonomisk, sundhedsmæssigt forsvarligt og produktionsmæssigt nyttigt landbrugsbyggeri. Jeg håber, at nogle sådanne moderne standards vil blive mere eller mindre betingelsen for, at man kan få lod i denne byggeinvestering, så det ikke blot bliver, skal vi sige en lettelse for beskæftigelsessituationen for de lokale murermestre. Jeg under dem det bedste, men